ΤΑ ΠΙΟ ΩΡΑΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Ἤμουν θλιμμένος — κι' ἦταν καλοκαίρι
Καὶ μοῦπ' ὁ Ἔρωτας σιγὰ στ' αὐτί
«Γιατί πικρένεσαι, καρδιὰ κουτή;
Ἀγάπη θέλεις; Δῶσε μου τὸ χέρι».

Τοῦ τῶσφιξα. Καὶ μοῦδωσ' ἕνα ταῖρι
Ποὺ μοῦγινε ἀγάπη λατρευτή.
Μὲς στὴν καρδιά μου ἄναψα γι' αὐτὴ
Ἄσβυστο τῆς λατρείας ἀγιοκέρι.

Ἐστάθηκ' ἡ ἀγάπη μου ἡ μόνη
Μ' ἀντὶ γιὰ νὰ μοῦ δίνη τὴ χαρὰ
Βαθύτερα μ' ἐπλήγωναν οἱ πόνοι.

Κι' ἦρθ' ἔπειτα χειμώνας παγωμένος
Κι' ἐπέρασε κι' αὐτὸς μὲ τὴ σειρὰ
Μὰ ἐγὼ ἀκόμα βρίσκομαι θλιμμένος...

Ἀθῆναι, 16—1—32. ΤΡΟΒΑΔΟΥΡΟΣ

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐρημιὰ τριγύρω· κι' ὅπως πάντα τώρα
θά 'μαι μοναχός.
Πάλι θὰ μοῦ λέη τοῦ ἀνέμου ἡ μπόρα
κι' ὁ πικρὸς ἀχός:

«Δίχως τὴν ἀγάπη καὶ μὲ τ' ὄνειρό σου
στέκεις στὴ γωνιά·
ὁ κακὸς ὁ κόσμος ἔδιωξε τὸ φῶς σου
μὲ τὴ σκοτεινιά».

Τρέμουνε τὰ δέντρα, τρέμουνε τὰ φύλλα
κι' ἡ ἔρημη καρδιά·
τί νὰ φέρνη, ἀλήθεια, τούτη ἡ ἀνατριχίλα
τούτη τὴ βραδειά;

Ἄχ, νἀρθῆ μιὰ μέρα μόνο μὲ λουλούδια
καὶ τρελλὰ πουλιὰ
καὶ νἀν τῆς τὸ ποῦνε μὲ γλυκὰ τραγούδια,
μὲ γλυκειὰ λαλιά:

«Μὴν ἀκοῦς τὰ λόγια τὰ σκληρά, ποὺ λένε
πὼς δὲ σ' ἀγαπᾶ·
ἡ καρδιά του πάντα κλείνει μέσα ἐσένα
καὶ γιὰ σὲ χτυπᾶ».

Κούλουρη. ΑΝΤΡΕΑΣ ΣΑΛΤΑΡΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΤΑ ΜΙΚΡΟΒΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

(Πῶς νὰ προφυλάγεστε).

Οἱ γιατροὶ δὲν παύουν νὰ διακηρύττουν ὅτι τὰ πάντα εἶνε γεμᾶτα ἀπὸ μικρόβια καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ λαβαίνη ἄπειρα προφυλακτικὰ μέτρα γιὰ νὰ ἐξουδετερώνη τὸν τρομερὸ αὐτὸ κίνδυνο. Ἂν ὅμως ἐπαίρναμε τοῖς μετρητοῖς ὅλες τὶς γνῶμες τῶν γιατρῶν καὶ ἀκολουθούσαμε κατὰ γράμμα ὅλες τὶς ὑποδείξεις των, τότε δὲν θὰ ἔπρεπε οὔτε νὰ... ζοῦμε!

Τὸ σωστότερο ὅμως εἶνε νὰ μὴν... περιφρονοῦμε τὰ μικρόβια, ἀλλὰ νὰ προφυλαγόμαστε ὅσο μποροῦμε ἀπ' αὐτά, μὲ τὴν καθαριότητα κυρίως. Καὶ ἂς ἀρχίσουμε πρῶτα ἀπὸ τὶς προφυλάξεις ποὺ πρέπει νὰ λαβαίνουμε κατὰ τὸ διάβασμα ἑνὸς μεταχειρισμένου βιβλίου.

Τὸ διάβασμα ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ἀκίνδυνο. Ἂν σκεφτοῦμε ὅμως ἀπὸ πόσα χέρια ἔχει περάσει ἕνα βιβλίο ἢ ὁποιοδήποτε ἔντυπο ποὺ πρόκειται νὰ τὸ διαβάσουμε κι' ἐμεῖς, τότε θὰ παραδεχθοῦμε πὼς πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ χέρια δὲν ἦσαν καθαρὰ καὶ ἄφησαν ἀπάνω του μικρόβια.

Ὁ κίνδυνος εἶνε ἀκόμη μεγαλείτερος προκειμένου γιὰ βιβλία δημοσίων βιβλιοθηκῶν καὶ κοινῆς ἐπομένως χρήσεως. Ἔχει ἀποδειχθεῖ ἀπὸ μικροβιολογικὲς παρατηρήσεις ὅτι σὲ καθένα ἀπ' τὰ βιβλία αὐτὰ ὑπάρχουν 43 βακτηρίδια κατὰ τετραγωνικὸ ἑκατοστόμετρο τῆς σελίδος!

Ἐννοεῖται ὅτι ἀπὸ τὰ μικρόβια αὐτὰ δὲν εἶνε ὅλα ἐπικίνδυνα, «παθογενῆ», καθὼς τὰ ὀνομάζουν οἱ εἰδικοί, ἱκανὰ δηλαδὴ νὰ μεταδώσουν μιὰν ἀρρώστεια. Τὰ περισσότερα εἶνε ἐντελῶς ἀκίνδυνα καὶ δὲν μποροῦν νὰ προξενήσουν καμμιὰ βλάβη στὸν ἄνθρωπο.

Ἀλλὰ τὰ μικρόβια τῆς φυματιώσεως, τῆς διφθερίτιδος, τῆς σκαρλατίνας καὶ πολλῶν ἄλλων ἀσθενειῶν ἔχουν μεγάλη ζωτικότητα. Διατηροῦνται μάλιστα τόσο θαυμάσια ἀνάμεσα στὶς σελίδες ἑνὸς π.χ. αἰσθηματικοῦ ρομάντζου, ὅσο καὶ τὰ φυτὰ μέσα στὸ θερμοκήπιο! Ὅταν λοιπὸν κανένα παρόμοιο βιβλίο πέσει στὰ χέρια ἑνὸς ὑγιοῦς, δὲν πρέπει νὰ ἐκπλαγῆ ἂν ἰδεῖ τὶς καταραμένες αὐτὲς ἀρρώστειες νὰ ἐκδηλώνωνται ἐπάνω του ἢ πάνω στοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ του ποὺ διάβασαν τὸ ἴδιο βιβλίο.

Ὑπάρχουν ἀρκετὰ παραδείγματα μεταδόσεως σοβαρῶν ἀσθενειῶν σὲ γεροὺς ὀργανισμοὺς ἀπὸ βιβλία, ἐπιστολές, ἔγγραφα κλπ. Σχετικὰ μάλιστα προέβη τελευταῖα σὲ διαφωτιστικὲς ἀνακοινώσεις στὴν Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν τοῦ Παρισιοῦ κάποιος διακεκριμένος βακτηριδιολόγος.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἀνέφερε τὸ παράδειγμα τῆς δημαρχίας Χαρκόβου, τῆς ὁποίας πρό τινων ἐτῶν οἱ ὑπάλληλοι προσεβάλλοντο ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον ἀπὸ φθίσι. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἀνησύχησε τὶς ἀρχές, ἡ ὁποῖες ἐνήργησαν ἐπιστημονικὴ ἐξέτασι καὶ ἀνεκάλυψαν ὅτι ἡ φοβερὴ ἀρρώστεια ἐθέριζε κατὰ προτίμησιν τοὺς ἐργαζομένους στὰ ἀρχεῖα τοῦ δήμου.

Κατάτιν αὐτοῦ παρεδόθησαν τὰ ἔγγραφα τῶν ἀρχείων στοὺς γιατρούς, οἱ ὁποῖοι τὰ κύτταξαν μὲ τὸ μικροσκόπιο καὶ εἶδαν ὅτι ἦσαν κατὰ τὰ τρία τέταρτα σκεπασμένα ἀπὸ μικρόβια φυματιώσεως. Τὰ μικρόβια αὐτὰ προήρχοντο, ὅπως ἀποκαλύφθηκε, ἀπὸ ἕνα πρὸ ἐτῶν ἀποθανόντα ὑπάλληλο, ὁ ὁποῖος ἔπασχε ἀπὸ φυματίωσι καὶ εἶχε τὴν κακὴ συνήθεια νὰ σαλιώνη τὰ δάχτυλά του καὶ νὰ φυλλομετρῆ ἔπει α τὰ ἔγγραφα ποὺ γέμισαν ἔτσι μικρόβια.

Ὁ ἴδιος ἐπιστήμων εἶχε προσκληθεῖ κάποτε νὰ ἀναλάβη τὴν κούρα μιᾶς λεχώνας, στὴν ὁποία ἐφήρμοσε μετὰ τὴ γέννα της ὅλες τὶς μεθόδους τῆς ἀντισηψίας καὶ τῆς καθαριότητος. Παρ' ὅλες ὅμως αὐτὲς τὶς προφυλάξεις, τὸ μωρὸ πέθανε μετὰ δυὸ βδομάδες καὶ ἡ μητέρα ἔβγαλε κι' αὐτὴ κάτι ὕποπτα ἐξανθήματα καὶ ἀκολούθησε σύντομα τὸ νεογέννητο παιδί της στὸν τάφο.

Ὁ γιατρὸς ἀνησύχησε τρομερὰ ἀπὸ τοὺς τόσο ξαφνικοὺς αὐτοὺς θανάτους καὶ ἀποφάσισε νὰ ἀνακαλύψη μὲ κάθε τρόπο τὴν αἰτία τους. Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ διάφορες ἔρευνες, βρῆκε κάτω ἀπ' τὸ προσκέφαλο τῆς μακαρίτισσας ἕνα βιβλίο προερχόμενο ἀπὸ δανειστικὴ βιβλιοθήκη, τὸ ὁποῖο διάβαζε ἡ δυστυχισμένη κατὰ τὴν περίοδο τῆς λεχωνιᾶς της. Τὸ βιβλίο αὐτὸ ὑποβλήθηκε σὲ μικροβιολογικὴ ἐξέτασι καὶ ἀποδείχτηκε πὼς ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ μικρόβια στρεπτοκόκκου.

Ὁ κίνδυνος αὐτὸς τῆς μεταδόσεως τῶν μικροβίων εἶνε ἀκόμη μεγαλείτερος γιὰ τὰ σχολεῖα, ὅπου πολλὰ παιδιά, μὴ ἔχοντας ν' ἀγοράσουν καινούργια βιβλία, πᾶνε καὶ παίρνουν παληά. Τὰ μεταχειρισμένα αὐτὰ βιβλία εἶνε συνήθως ἀκάθαρτα καὶ περιέχουν πλῆθος μικροβίων, τὰ ὁποῖα μπαίνουν στὸν ὀργανισμὸ τῶν τρυφερῶν πλασμάτων καὶ ἅμα δὲν βροῦν ἀντίστασι, καλλιεργοῦνται καὶ φέρνουν τὸ θάνατο.

Τὸ χειρότερο εἶνε ὅτι, καθὼς ἀναφέραμε καὶ παραπάνω, τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ μικρόβια ἔχουν μιὰν ἀντοχὴ διαβολεμμένη. Ἔτσι π.χ. τὸ μικρόβιο τῆς φυματιώσεως μπορεῖ νὰ ζήση, κλεισμένο σὲ βιβλίο, 103 μέρες, τῆς διφθερίτιδος 28 μέρες καὶ τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ 40—50 μέρες. Γι' αὐτό, τὸ καλύτερο ποὺ ἔχει νὰ κάνη ἕνας συλλέκτης παληῶν βιβλίων, εἶνε νὰ τὰ δίνη προτήτερα νὰ ἀπολυμαίνωνται.

ΠΕΝΝΙΕΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ

— Τὸν Αὔγουστο τοῦ 1827 τὸ ἑπταμελὲς συμβούλιο τῆς Αἰγίνης ἐδέχτηκε τὴν ἀνακωχὴ μὲ τοὺς Τούρκους, τὴν ὁποία ἐπρότειναν ἡ Μεγάλες Δυνάμεις.

— Τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1821 οἱ Ἕλληνες ἐπέτυχαν τὴν κατάληψι τῆς Τριπολιτσᾶς, τῆς ὁποίας ἐπηκολούθησε ἀγρία σφαγὴ τῶν Τούρκων.

— Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1824 οἱ ναύαρχοι τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων κατέστρεψαν στὸ Νεόκαστρο τὸν στόλο τοῦ Ἰβραήμ.

— Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1821 ὁ Μαυροκορδᾶτος μαζὺ μὲ 30 προεστοὺς ἵδρυσε τὴ Γερουσία τῆς Δ. Ἑλλάδος.

— Τὸν Δεκέμβριο τοῦ ἰδίου ἔτους συμφιλιώθηκαν οἱ πρώην ἐχθροὶ μεταξύ τους φρούραρχοι τοῦ Παλαμηδίου καὶ τοῦ Ναυπλίου, Γρίβας καὶ Φωτομάρας.

κόρη τοῦ ὑποκόμητος ἀπὲ Κλοντοὰλ βρισκότανε στὸ διπλανὸ δωμάτιο. Τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ ἄκουσε τὶς ἄγριες φωνὲς τῶν ἐπιδρομέων, θέλησε νὰ τρέξη κοντὰ στοὺς γονεῖς της στὴν τραπεζαρία καὶ προχώρησε ὥς τὴν πόρτα. Ὅταν ὅμως εἶδε τοὺς Ἰακωβίνους μὲ τὰ μαχαίρια γυμνά, ὀπισθοχώρησε ἔντρομη, λιποθύμησε ἀπ' τὸν τρόμο καὶ σωριάστηκε στὸ πάτωμα ἀναίσθητη.

Πέρασε ἐντωμεταξὺ μιὰ ὁλόκληρη ὥρα. Οἱ ὑπηρέτες τοῦ πύργου ποὺ εἶχαν κρυφτεῖ ἔντρομοι, ξεθάρρεψαν σιγὰ-σιγὰ κι' ἀνέβηκαν στὴν τραπεζαρία νὰ δοῦνε τί ἀπόγιναν οἱ κύριοί των. Καθὼς περνοῦσαν ὅμως ἀπ' τὸ πλαγινὸ δωμάτιο, σκόνταψαν στὸ σῶμα τῆς λιποθυμισμένης κόρης τῶν κυρίων των. Τὴν ἐσήκωσαν ἀμέσως ἀπὸ κάτω, τὴ φέρανε στὶς αἰσθήσεις της καὶ μπήκανε μαζύ της στὴν τραπεζαρία.

Μόλις ὅμως βρέθηκαν ἐκεῖ κι' ἀντίκρυσαν τὸ φρικαλέο θέαμα τῶν ἀποκεφαλισμένων σωμάτων γύρω στὸ τραπέζι, κρύος ἱδρῶτας τοὺς περιέλουσε. Ἄλλοι λιποθύμησαν κι' ἄλλοι φύγανε τρέμοντας καὶ ξεφωνίζοντας, γεμᾶτοι φρίκη.

Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τρελλάθηκε κι' ἄρχισε νὰ γελάη καὶ νὰ χορεύη!...

Ἡ μικρὴ κόρη τοῦ ὑποκόμητος, ἡ δύστυχη ἡ Μπίς, μόλις ἀντίκρυσε τὸ φρικαλέο ἐκεῖνο θέαμα τῶν ἀποκεφαλισμένων καὶ αἱμοσταγῶν οἰκείων της, σωριάστηκε κάτω, γιὰ νὰ μὴν ξανασηκωθῆ ποτὲ πειά!...
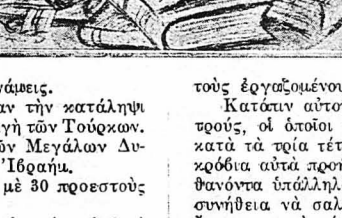
Εἶχε πάθει συγκοπὴ καρδίας.